

ΕΚΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ Τεχνολογικό Λύκειο

Εισαγωγικό Σημείωμα

Το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων έθεσε την πρόταση για το Τεχνολογικό Λύκειο σε διαβούλευση από τις 22-7-2011 έως 30-11-2011.

Κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης κατατέθηκαν 429 σχόλια με προτάσεις, απόψεις και παρατηρήσεις, από μεμονωμένα άτομα και φορείς, βάσει των παρακάτω έξι κατευθυντηρίων ερωτήσεων.

- Ερώτημα 1 :** Ποια είναι η άποψή σας για τη δομή του Τεχνολογικού Λυκείου και για τις δυνατότητες που προσφέρει για πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση;
- Ερώτημα 2 :** Πιστεύετε ότι οι επαγγελματικοί Τομείς και οι Ειδικότητες του Τεχνολογικού Λυκείου πρέπει να έχουν την απαιτούμενη συμβατότητα με τις κοινωνικές και αναπτυξιακές ανάγκες της χώρας;
- Ερώτημα 3 :** Πιστεύετε ότι το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων μπορεί να καθορίζει μόνο του τα επαγγέλματα και τις ειδικότητες της Τεχνικής - Επαγγελματικής Εκπαίδευσης ή εκτιμάτε ότι η συνεργασία με τα παραγωγικά Υπουργεία -τα οποία ρυθμίζουν τα επαγγελματικά δικαιώματα- μπορεί να εξασφαλίσει την αποτελεσματικότερη σύνδεση της εκπαίδευσης με τις τομεακές αναπτυξιακές πολιτικές της χώρας;
- Ερώτημα 4 :** Με ποιους τρόπους πιστεύετε ότι μπορούν να συμβάλλουν οι εκπαιδευτικοί της κάθε ειδικότητας και οι κοινωνικοί εταίροι στην εφαρμογή του θεσμού της πρακτικής άσκησης και της μαθητείας; Σε ποιο βαθμό μπορεί να συμμετέχει στην υλοποίηση αυτών των θεσμών η Τοπική Αυτοδιοίκηση; Θα μπορεί η πρακτική άσκηση ή η μαθητεία να εφαρμόζεται και τους καλοκαιρινούς μήνες; Από ποιους θα ασκείται η εποπτεία εφαρμογής της μαθητείας; Ποια κίνητρα μπορούν να δοθούν στους εργοδότες για να προσφέρουν θέσεις μαθητείας;
- Ερώτημα 5 :** Πιστεύετε ότι ο σύλλογος διδασκόντων και ο διευθυντής του Τεχνολογικού Λυκείου θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να προσκαλούν στο σχολείο εμπειρογνώμονες, επιστήμονες, επαγγελματίες κλπ ή εκπροσώπους φορέων, επιχειρήσεων, οργανισμών κλπ, προκειμένου να συνδράμουν με τις εξειδικευμένες γνώσεις τους στην υποβοήθηση του εκπαιδευτικού έργου;
- Ερώτημα 6 :** Εκτός από τις τακτικές επιμορφώσεις, με ποιούς άλλους τρόπους θα μπορούσαν οι εκπαιδευτικοί των διαφόρων ειδικοτήτων, να διατηρούν την επαφή τους με τις εξελίξεις στον επαγγελματικό τους τομέα;

ΘΕΜΑ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗΣ :

Ερώτημα 1 : Ποια είναι η άποψή σας για τη δομή του Τεχνολογικού Λυκείου και για τις δυνατότητες που προσφέρει για πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση;

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ : 170 σχόλια κατατέθηκαν στο συγκεκριμένο ερώτημα.

<http://www.opengov.gr/ypεpθ/?p=1010>

Το συγκεκριμένο ερώτημα έδωσε την ευκαιρία σε αρκετούς σχολιαστές να εκφράσουν γενικότερους προβληματισμούς και σκέψεις για την τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση.

Από το περιεχόμενο και το ύφος των σχολίων που καταγράφονται, φαίνεται ότι υπάρχει έντονο ενδιαφέρον για τα ζητήματα της τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης. Παράλληλα όμως εκφράζεται ανησυχία για τη δυνατότητα αποτελεσματικής υποστήριξης των αλλαγών τόσο σε διοικητικό, όσο και σε οικονομικό επίπεδο.

[... Όχι ότι δεν ακούγονται πολύ ωραία κάποια πράγματα, αλλά πως θα γίνουν, καινούργια βιβλία? Με ποια χρηματοδότηση? Λεφτά υπάρχουν? ...]

Από ορισμένους ασκείται κριτική για τις αλλεπάλληλες αλλαγές και μεταρρυθμίσεις στο χώρο της δευτεροβάθμιας τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, οι οποίες φαίνεται ότι επηρεάζουν αρνητικά την κοινή γνώμη και κάμπτουν το ηθικό των εκπαιδευτικών.

Σε ό,τι αφορά στη δομή του Τεχνολογικού Λυκείου δεν καταγράφονται απόψεις που να διαφοροποιούνται έντονα από τους βασικούς άξονες της πρότασης του Υπουργείου Παιδείας.

Μερικά χαρακτηριστικά αποσπάσματα από σχόλια, που απηχούν απόψεις σχετικές με τους ευρύτερους σκοπούς που πρέπει να υπηρετεί το Τεχνολογικό Λύκειο είναι τα ακόλουθα :

[... Τεχνολογικό λύκειο, δηλαδή δημιουργικό σχολείο, όπου ο μαθητής με την αυτενέργεια και την εφευρετικότητά του θα μαθαίνει δημιουργώντας και θα νοιώθει και αυτός και η οικογένειά του ότι έχει κάνει την σωστή επιλογή ...]

[... Πρέπει να εξοβελιστεί η κακή γνώμη πολλών για τα Τεχν. Λύκεια. Θα πρέπει η γνώση που θα παρέχεται σε αυτά να μην είναι αντίγραφο των Γεν. Λυκείων (όσον αφορά στα Γενικά Μαθήματα) ...]

[... Οι υποψήφιοι τεχνίτες, εργοδηγοί, αρχιμάστορες, κλπ που θα βγάζει (και καλά θα κάνει γιατί τέτοιους έχουμε ανάγκη στην Ελλάδα) πρέπει να έχουν περισσότερες γνώσεις πρακτικής αριθμητικής (την έχουν ξεχάσει από το δημοτικό ή δεν τη μάθανε ποτέ), περισσότερης τεχνολογίας όπως διδάσκεται τώρα αλλά το υπουργείο την ξέχασε, και λιγότερα ανώτερα μαθηματικά με περισσότερη γεωμετρία. Είμαι 20 χρόνια Μηχανικός στα εργοτάξια και αυτό που λείπει από το εργατικό δυναμικό της Ελλάδας είναι εργοδηγοί που να καταλαβαίνουν και να εφαρμόζουν τις οδηγίες του Μηχανικού, δεν χρειάζεται να ξέρουν να υπολογίσουν την παράγωγο μιας εξίσωσης, αλλά πρέπει να ξέρουν να βρουν το κέντρο ενός κύκλου όταν αυτό δεν φαίνεται ...]

Ως ένα από τα σημαντικά ζητήματα, τόσο για την προκοπή των νέων, όσο και για την αποδοτικότητα του εκπαιδευτικού συστήματος, αναδεικνύεται ο σωστός επαγγελματικός προσανατολισμός. Σε κάποια σχόλια παρουσιάζονται πτυχές αυτού του θέματος :

[... Οι μαθητές κατά κανόνα επιλέγουν σχολείο με κριτήριο τους φίλους τους, με κριτήριο την απόσταση ή με άλλο κριτήριο, το οποίο δε βοηθάει στην καλύτερη επαγγελματική επιλογή ...]

[... Η στροφή στην τεχνική εκπαίδευση σηματοδοτούσε και σηματοδοτεί την εφηβική αποτυχία ... πολλά από τα παιδιά αυτά δεν χαρακτηρίζονται αναγκαστικά από τις απαραίτητες δεξιότητες. Δεν είχαν κλίση στην χειρωνακτική. Κατέληξαν εκεί πχ ως δυσλεκτικοί ...]

Αναφέρεται ότι ο επαγγελματικός προσανατολισμός, για να είναι αποτελεσματικός, πρέπει να ξεκινά από το Γυμνάσιο, όπως συμβαίνει σε κάποιες χώρες της Ευρώπης.

[... Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, η οποία επιχειρείται στο Ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα θα είναι σίγουρα αναποτελεσματική αν δεν προβλέψει ένα τρόπο κατάταξης στα Λύκεια της χώρας. Θα πρέπει να γίνεται στην Τρίτη του Γυμνασίου επιλογή των παιδιών, που πραγματικά μπορούν να φοιτήσουν στο Γενικό Λύκειο και στη συνέχεια να σπουδάσουν στην Ανώτατη εκπαίδευση και τα υπόλοιπα παιδιά θα πρέπει να συνεχίζουν την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτισή τους σε σύγχρονα τεχνολογικά Λύκεια ...]

Σε κάποιο άλλο σχόλιο δίδεται επίσης μια διαφορετική διάσταση του ίδιου θέματος

[... Χρέος της πολιτείας στο κομμάτι που αφορά στην εκπαίδευση είναι να μεριμνήσει για την από ενωρίς καλλιέργεια της αгаστικής συνεργασίας μυαλού και χεριών στα αναπτυσσόμενα μέλη της, αν πραγματικά ενδιαφέρεται για τον άνθρωπο και το μέλλον του... Στη σύνδεση της θεωρίας με την πράξη, στην άριστη συνεργασία μυαλού και χεριού. Μα πάνω από όλα να γίνει συνείδηση στους νέους μας πως, το να μάθουν να χρησιμοποιούν τα χέρια τους για δημιουργία και προκοπή ατομική και συλλογική είναι τιμή και αξία ζωής. Όμως η επιτυχής συνεργασία νου και χεριού δεν είναι κάτι που μπορεί ξαφνικά να αρχίσει να καλλιεργείται στο Λύκειο. Θα πρέπει να ξεκινήσει από τις τελευταίες τάξεις του Δημοτικού και σταδιακά να απλωθεί στο Γυμνάσιο, ώστε στο Λύκειο να είναι οι νέοι μας προετοιμασμένοι για την επιτυχή σύνδεση θεωρητικής και πρακτικής διαδικασίας ...]

Υπάρχουν αρκετά σχόλια που αφορούν στα ωρολόγια προγράμματα σπουδών.

[... Θα είναι μεγάλο λάθος στο Τεχνολογικό Λύκειο να μειωθούν οι διδακτικές ώρες τεχνολογικών μαθημάτων σε όφελος μαθημάτων γενικής παιδείας γιατί τότε θα χαθεί ο πραγματικός σκοπός του τεχνολογικού λυκείου το οποίο θα τείνει να μοιάσει στο ΓΕΛ ...]

[... Αν θέλουμε σωστά Τεχνολογικά Λύκεια με επαγγελματική προοπτική θα πρέπει χωρίς δεύτερη σκέψη να διδάσκονται και μαθήματα όπως εφαρμοσμένα μαθηματικά στην ειδικότητα, εφαρμοσμένη φυσική στην ειδικότητα, εφαρμοσμένη χημεία στην ειδικότητα, σύνταξη εγγράφων και προσφορών στην ειδικότητα, σύνταξη τεχνικών εκθέσεων στην ειδικότητα κλπ, όπως στις παλιές Σχολές Εργοδηγών Μηχανικών ...]

[... Να ενταχθούν στο κανονικό εβδομαδιαίο πρόγραμμα τα «Μαθήματα Υποστήριξης» Ν. Ελληνικά και Μαθηματικά της Α' & Β' Τάξης ...]

[... Μέχρι σήμερα ο στόχος κάθε οικογένειας, ακόμη και αυτών που είχαν ήδη μια επιτυχημένη επιχείρηση, ήταν το Δημόσιο. Θεωρώ αναγκαίο να υπάρξει μάθημα που να ενθαρρύνει την επιχειρηματικότητα ...]

Υπάρχουν πολλά σχόλια (τουλάχιστον 25) στα οποία διατυπώνεται το αίτημα για εισαγωγή των μαθημάτων Φυσικής, Χημείας και Βιολογίας στη Β' και Γ' τάξη του Τεχνολογικού Λυκείου. Χαρακτηριστικά είναι το σχόλια :

[... Αντί για το υφιστάμενο πρόγραμμα σπουδών προτείνουμε για την Α' Λυκείου 3 ώρες Φυσικής Γενικής Παιδείας, 2 ώρες Χημείας Γενικής Παιδείας, για τη Β' Λυκείου 4 ώρες Φυσικής Γενικής Παιδείας, 2 ώρες Χημείας Γενικής Παιδείας, 1 ώρα Βιολογίας Γενικής Παιδείας, για τη Γ' Λυκείου 5 ώρες Φυσική Κατεύθυνσης, 3 ώρες Χημείας Κατεύθυνσης, 2 ώρες Βιολογίας Κατεύθυνσης (στις κατευθύνσεις που κρίνεται αναγκαίο). Οι σχετικές ώρες να αφαιρεθούν από τα Τεχνολογικά Μαθήματα ...]

[...Το σχέδιο για το τεχνολογικό λύκειο κινείται γενικά προς τη σωστή κατεύθυνση. Θεωρώ όμως ότι υποβαθμίζει αδικαιολόγητα τις φυσικές επιστήμες. Δεν ξέρω πως θα κατορθώσουν οι μαθητές να παρακολουθήσουν μαθήματα ηλεκτρονικών, ηλεκτρολογίας, μηχανολογίας, θερμοδυναμικής κ.λ.π με μοναδικό τους εφόδιο τις γνώσεις που αποκόμισαν από το γυμνάσιο ...]

Τα κυριότερα επιχειρήματα που διατυπώνονται για την υποστήριξη αυτού του αιτήματος είναι η αναγκαιότητα διδασκαλίας των ίδιων βασικών μαθημάτων γενικής παιδείας στο Τεχνολογικό Λύκειο με αυτά που διδάσκονται στο Γενικό Λύκειο, ώστε οι δύο τύποι λυκείου να θεωρούνται ισότιμοι. Διατυπώνεται επίσης η άποψη ότι η Φυσική είναι η βάση για πολλές ειδικότητες και για τον λόγο αυτό θα πρέπει να είναι ενταγμένη στα προγράμματα σπουδών του Τεχνολογικού Λυκείου. Τέλος, γίνεται αναφορά στα προβλήματα που θα αντιμετωπίσουν, στα συγκεκριμένα μαθήματα, όσοι από τους αποφοίτους του Τεχνολογικού Λυκείου εισαχθούν σε κάποιο ΤΕΙ (εφόσον βέβαια οι ειδικότητές τους σχετίζονται με αυτά τα μαθήματα).

Στο θέμα αυτό προκύπτει κάποιος αντίλογος ο οποίος αποτυπώνεται χονδρικά στα παρακάτω σχόλια:

[Το Τεχνολογικό Λύκειο ως «Επαγγελματικό Σχολείο» έχει σαν κύριο στόχο του να μεταδώσει στους μαθητές τις απαιτούμενες τεχνικές – επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες ώστε να είναι ικανοί μετά την αποφοίτησή τους να απασχοληθούν με επιτυχία στην αγορά εργασίας. Η παροχή γενικής παιδείας είναι απαραίτητη αλλά δεν αποτελεί αυτοσκοπό όπως στο Γενικό Λύκειο.

1. Οι μαζικές παρεμβάσεις στη στήλη για υποβάθμιση των Φυσικών Επιστημών στο πρόγραμμα του Τεχνολογικού Λυκείου είναι καταφανέστατο ότι γίνονται με συντεχνιακά κριτήρια.
2. Οι μαθητές της τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης παίρνουν από τα τεχνολογικά μαθήματα όλες τις γνώσεις Φ.Ε. που τους είναι απαραίτητες για την ειδικότητά τους και μάλιστα σε εφαρμοσμένη μορφή ...]

[... Παρακολουθώ ότι οι απόψεις των πιο πολλών που σχολιάζουν έχουν να κάνουν με την ύπαρξη των φυσικών επιστημών στο Τεχνολογικό Λύκειο. Κάνω την ερώτηση τα τεχνολογικά μαθήματα δεν περιέχουν φυσικές επιστήμες; Η Μηχανική, η αντοχή των υλικών, η ηλεκτρολογία, η ηλεκτρονική, η Θερμοδυναμική δεν είναι εφαρμοσμένες φυσικές επιστήμες; Η έννοια για παράδειγμα της ροπής υπάρχει εφαρμοσμένη στις ΜΕΚ, στη σύσφιξη μιας βίδας κ.λπ. Αρα φυσικές επιστήμες διδάσκονται οι μαθητές, μόνο που είναι προσαρμοσμένες στις ανάγκες της ειδικότητάς τους ...]

Στο δεύτερο σκέλος της ερώτησης που αφορά στις δυνατότητες πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση από το Τεχνολογικό Λύκειο, περιγράφεται μια πραγματικότητα που σχετίζεται και με το χαμηλό κύρος της τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, στην ελληνική κοινωνία.

[Στη χώρα μας, το χαμηλό κύρος της Τεχνολογικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, οφείλεται στην επιθυμία της πλειοψηφίας των γονέων και των μαθητών να ακολουθήσουν το σημερινό Γενικό Λύκειο που οδηγεί στο Πανεπιστήμιο ή στο (Α)ΤΕΙ (στη χειρότερη περίπτωση). Αυτό επηρεάζεται από το πιστεύω των περισσότερων ότι η είσοδος και μόνο στο Πανεπιστήμιο αναβαθμίζει κοινωνικά το μαθητή αλλά και την οικογένεια προέλευσης ...]

Προτείνεται από αρκετούς η εισαγωγή σε πολυτεχνικές σχολές ή και σε άλλες όπως η Γεωπονική Σχολή, να γίνεται αποκλειστικά από το Τεχνολογικό Λύκειο. Χαρακτηριστικό είναι το σχόλιο :

[... Αν θέλουμε το τεχνολογικό λύκειο, να γίνει πραγματικά «ισότιμο», με το γενικό/ενιαίο λύκειο, καλό θα ήταν, η εισαγωγή σε τεχνολογικές/ πολυτεχνικές σχολές (τεχνολογική κατεύθυνση), να γίνεται αποκλειστικά από αυτό ...]

[Θεωρώ ότι ο καλύτερος τρόπος ώστε να αναβαθμιστεί το Τεχνολογικό Λύκειο είναι ο εξής: Εισαγωγή ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ από το Τεχνολογικό Λύκειο μαθητών σε Πολυτεχνικές, Τεχνολογικές σχολές και σχολές ΤΕΙ (αν όχι όλες, αλλά αρκετές) ...]

Το παρακάτω σχόλιο συσχετίζει την εισαγωγή στα ΤΕΙ, από μαθητές του Γενικού Λυκείου και του ΕΠΑ.Λ.

[... Γιατί δηλαδή ένας μαθητής από το Γενικό λύκειο που συγκέντρωσε 10.150 μόρια (η βάση πέρυσι ήταν 10.143 μόρια) να εισαχθεί στο ΤΕΙ Ηλεκτρολογίας Πάτρας, έχοντας αυτήν την επιλογή σαν 25η επιλογή στο μηχανογραφικό του και ένας μαθητής της Τεχνικής Εκπαίδευσης συγκεντρώνοντας 1.500 (η βάση πέρυσι ήταν 1.532 μόρια) που το γνωρίζει – αγαπάει το αντικείμενο, γιατί το επέλεξε συνειδητά σαν 1η επιλογή, να μην μπορεί να περάσει στη σχολή αυτή; ...]

Υπάρχουν επίσης σχόλια τα οποία αναφέρονται σε γενικότερα θέματα που αφορούν στην τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση. Σε κάποιο από αυτά εντοπίζεται η ανάγκη για ενέργειες δημοσιότητας, μέσω των οποίων θα ενημερώνονται οι πολίτες για τις δυνατότητες που προσφέρει η τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση.

Σε κάποια άλλα σχόλια προτείνεται η σύνδεση των εξετάσεων πιστοποίησης που προβλέπονται για τους αποφοίτους του τμήματος Ειδικευσης Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (4^ο έτος), με την απόκτηση αδειών ασκήσεως επαγγέλματος. Προτείνεται επίσης η πρακτική άσκηση να προσμετράται ως προϋπηρεσία που θα συνυπολογίζεται στον απαιτούμενο χρόνο για την απόκτηση αδειών ασκήσεως επαγγέλματος, ενώ σε κάποιο άλλο σχόλιο προτείνεται η καθιέρωση ενσήμων μαθητείας.

Είναι επίσης αρκετοί αυτοί που πιστεύουν ότι οι ιδιώτες ανταποκρινόμενοι στην κοινωνική τους ευθύνη θα μπορούν να συνδράμουν στην αναβάθμιση των σχολικών υποδομών.

[... Εισαγωγή της έννοιας του ΧΟΡΗΓΟΥ με αυστηρά κριτήρια όπου μία τοπική εταιρεία-οργανισμός δημόσιος ή ιδιωτικός θα «υιοθετεί» ένα εργαστήριο, μία αθλητική εγκατάσταση, μία βιβλιοθήκη, μία σχολική ομάδα, μία ιστοσελίδα κτλ και θα παρέχει τεχνολογική ή οικονομική υποστήριξη σε συγκεκριμένους στόχους του σχολείου. Είναι αστείο να θεωρούμε εχθρούς του δημόσιου σχολείου τους μελλοντικούς εργοδότες των παιδιών μας ...]

Υπάρχουν επίσης σχόλια που αφορούν στις σχολές των άλλων Υπουργείων. Ενδεικτικά αναφέρουμε τα ακόλουθα :

[Για να ισχυροποιηθεί ο νέος θεσμός του Τεχνολογικού Λυκείου πρέπει πρώτα απ' όλα να ξεκαθαρίσει η κυβέρνηση ποιο υπουργείο θέλει να την πράξει !!! το Υπ. Εργασίας (ΟΑΕΔ), το Υπ. Υγείας (διάφορες νοσηλευτικές σχολές Νοσοκομείων) ή το Υπ. Παιδείας;;; ...]

[... Η λειτουργία Τεχνολογικών Λυκείων υπό την ευθύνη άλλων Υπουργείων ή ΝΠΔΔ. Η μέχρι σήμερα λειτουργία σχολείων τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης έχει δείξει ότι στα σχολεία των άλλων Υπουργείων ή ΝΠΔΔ δεν εφαρμόζεται η υπάρχουσα νομοθεσία αλλά έχουν προνόμια που αποβαίνουν σε βάρος πάντα των σχολείων του Υπουργείου Παιδείας. Πρέπει επιτέλους να αναμορφώσουμε το εκπαιδευτικό μας σύστημα και εκπαίδευση να παρέχει μόνο το Υπουργείο Παιδείας, ενώ όλα τα άλλα παραγωγικά υπουργεία να παρέχουν μόνο κατάρτιση ...]

[... Το Τεχνολογικό Λύκειο του υπουργείου Παιδείας θα πρέπει να είναι ο μοναδικός φορέας παροχής Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης σε επίπεδο Λυκείου. Συνεπώς οι σχολές που λειτουργούν υπό την ευθύνη άλλων υπουργείων δεν πρέπει να μετεξελιχθούν σε Τεχνολογικά Λύκεια ...]

[... Τέλος καταλαβαίνω τις σκοπιμότητες της λειτουργίας επαγγελματικών σχολών και σε άλλα υπουργεία, αλλά πιστεύω ότι πολλές παράλληλες ταχύτητες εκπαίδευσης (που ουσιαστικά δεν μπορεί να τις ελέγξει το υπουργείο Παιδείας) δεν προσφέρουν ουσιαστικά τίποτα παραπάνω και δεύτερον τα έξοδα του κράτους με την οικονομική κρίση που περνάμε σήμερα αυξάνονται , άρα θα πρέπει να καταργηθούν ...]

Τέλος, υπάρχουν και κάποια σχόλια τα οποία εφιστούν την προσοχή για πιθανά εμπόδια και δυσκολίες που θα προκύψουν.

[... Από ό,τι καταλαβαίνω το υπουργείο μάλλον έχει σκοπό να υλοποιήσει τις εκπαιδευτικές ιδέες και τα οράματα όπως του Κέρσενστάινερ και του Αλέξανδρου Δελμούζου, δημιουργώντας το λεγόμενο «Σχολείο Εργασίας» ή «Νέο Σχολείο», ώστε η κοινωνία να έχει ένα ποιοτικότερο σχολείο, προσαρμοσμένο στις ανάγκες των μαθητών κάθε εποχής και ανοιχτό στα ρεύματα της κοινωνίας, που προκάλεσαν τις έντονες αντιδράσεις των συντηρητικών κύκλων της εποχής τους, αλλά σήμερα θεωρούνται πλέον ως αυτονόητες συντεταγμένες για την ομαλή πορεία της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Φοβάμαι όμως ότι έχει ξεχάσει σοβαρούς παράγοντες που θα του δημιουργήσουν πρόβλημα κατά την εφαρμογή του σχεδίου.

1. Η χώρα μας βρίσκεται σε οικονομική κρίση και για κάθε αλλαγή στην εκπαίδευση απαιτούνται μεγάλα χρηματικά ποσά. (από εργαστηριακό εξοπλισμό, βιβλία αλλά και εκπαιδευτικό προσωπικό καινούριο, επιμορφώσεις κλπ)

2. Πώς θα πείσει τους εκπαιδευτικούς από την πρωτοβάθμια ως την τριτοβάθμια να αλλάξουν στάση και τρόπο διδασκαλίας. Μπορεί να έχουν περάσει πολλά χρόνια από την εποχή του Δελμούζου αλλά μέχρι σήμερα οι εκπαιδευτικοί και οι δάσκαλοι έχουν την ίδια συμπεριφορά όπως :

- ο διδακτικός υλισμός και η διανοητική μόρφωση
- δασκαλοκεντρισμός και η αυθεντία» του δασκάλου
- έλλειψη αυτενέργειας και παθητικότητα των μαθητών
- η παπαγαλία (η οποία εξετάζεται στις πανελλήνιες)
- η προβληματική σχέση δασκάλου – μαθητή που στηρίζεται στον φόβο, τον υποκριτικό σεβασμό και τα παιδονομικά μέτρα ...]

[Νομίζω ότι πολλοί συνάδελφοι αντιλήφθηκαν αυτό το 'χώρο' ως ευκαιρία προώθησης των συμφερόντων της ειδικότητάς τους. Δεν μας τιμά ιδιαίτερα, ως εκπαιδευτικούς, αυτή η οπτική των πραγμάτων. Πιστεύω πως σιωπηρή προϋπόθεση της συγκεκριμένης δημόσιας διαβούλευσης είναι οι συμμετέχοντες να ενστερνίζονται μια σφαιρικότερη οπτική του εκπαιδευτικού γίγνεσθαι.]

ΘΕΜΑ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗΣ :

Ερώτημα 2 : Πιστεύετε ότι οι επαγγελματικοί Τομείς και οι Ειδικότητες του Τεχνολογικού Λυκείου πρέπει να έχουν την απαιτούμενη συμβατότητα με τις κοινωνικές και αναπτυξιακές ανάγκες της χώρας;

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ : 68 σχόλια κατατέθηκαν στο συγκεκριμένο ερώτημα.

<http://www.opengov.gr/yperth/?p=1009>

Η συμβατότητα των επαγγελματικών Τομέων και των Ειδικοτήτων με τις κοινωνικές και αναπτυξιακές ανάγκες της χώρας θεωρείται σωστή, από ορισμένους δε σχολιαστές χαρακτηρίζεται ως αυτονόητη.

[... Η λειτουργία των ειδικοτήτων στα κατά τόπους Τεχνολογικά Λύκεια θα πρέπει να είναι αποτέλεσμα διαλόγου με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές και τους παραγωγικούς συντελεστές. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να εξετάζεται σοβαρά η λειτουργία ειδικοτήτων σε τοπικό επίπεδο λαμβάνοντας υπόψη τις ευκαιρίες απασχόλησης και την υπάρχουσα ανεργία των νέων και την διαρθρωτική ανεργία ...].

Όμως επισημαίνεται ότι οι ειδικότητες του Τεχνολογικού Λυκείου δεν μπορεί να αλλάζουν κάθε χρόνο, ούτε να συγχέεται αυτή η εκπαιδευτική βαθμίδα με τις δομές κατάρτισης.

Αναφέρεται επίσης ότι δεν είναι αρκετή η λειτουργία σύγχρονων ειδικοτήτων, αλλά απαιτείται και η σωστή ενημέρωση των μαθητών για τις επαγγελματικές προοπτικές που προσφέρονται από κάθε ειδικότητα, μέσω του μαθήματος του επαγγελματικού προσανατολισμού.

Σημειώνεται ότι θα πρέπει να διατηρηθούν όλες οι ειδικότητες για τις οποίες υπάρχουν καθορισμένα επαγγελματικά δικαιώματα ή οι ειδικότητες που έχουν ζήτηση από τους μαθητές. Σε αντίθετη περίπτωση κάποιοι μαθητές θα αναγκαστούν να κατευθυνθούν στην ιδιωτική εκπαίδευση.

Θα πρέπει επίσης, οι ειδικότητες, να διατηρούν κάποια συμβατότητα με τις ειδικότητες που λειτουργούν στις λοιπές ευρωπαϊκές χώρες.

Προτείνεται η ενεργός συμμετοχή και των παραγωγικών φορέων στον καθορισμό των ειδικοτήτων, στο πλαίσιο συνεργασίας και υποστήριξης της τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Σχολιάζεται επίσης η δυνατότητα ίδρυσης και λειτουργίας ειδικοτήτων από άλλα Υπουργεία.

[... Το σημαντικό που πρέπει να προσέξουμε εδώ είναι το μπλέξιμο που υπάρχει με τα άλλα υπουργεία πλην του παιδείας, πρέπει επιτέλους να σταματήσει η πολυδιάσπαση της παιδείας. Σήμερα, ενώ το Υπουργείο Παιδείας με τη νέα του μορφή έχει ενσωματώσει στο πλαίσió του και τη «διά βίου μάθηση», όχι μόνο αφήνει έξω από την ευθύνη του τις διάφορες επαγγελματικές σχολές (ΕΠΑΣ) που ανήκουν στην αρμοδιότητα άλλων υπουργείων, αλλά θεσμοθετεί τη δυνατότητα να ιδρύονται Τεχνολογικά Λύκεια από άλλα Υπουργεία ή ΝΠΔΔ (π.χ. Υπουργείο Ανάπτυξης-ΟΑΕΔ, τουρισμού, υγείας κ.λπ.)!! ...]

ΘΕΜΑ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗΣ :

Ερώτημα 3 : Πιστεύετε ότι το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων μπορεί να καθορίζει μόνο του τα επαγγέλματα και τις ειδικότητες της Τεχνικής - Επαγγελματικής Εκπαίδευσης ή εκτιμάτε ότι η συνεργασία με τα παραγωγικά Υπουργεία -τα οποία ρυθμίζουν τα επαγγελματικά δικαιώματα- μπορεί να εξασφαλίσει την αποτελεσματικότερη σύνδεση της εκπαίδευσης με τις τομεακές αναπτυξιακές πολιτικές της χώρας;

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ : 39 σχόλια κατατέθηκαν στο συγκεκριμένο ερώτημα.

<http://www.opengov.gr/ypepth/?p=1008>

Σχεδόν όλοι οι σχολιαστές συμφωνούν για την ανάγκη συνεργασίας του Υπουργείου Παιδείας με τα παραγωγικά Υπουργεία για τον καθορισμό των Τομέων και των Ειδικοτήτων της Τεχνικής - Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, όμως καταγράφονται και πολύ χρήσιμες και εύστοχες παρατηρήσεις που βελτιώνουν και ολοκληρώνουν την αρχική πρόταση.

Σημειώνεται ότι, εκτός από την συνδρομή των παραγωγικών Υπουργείων στον καθορισμό των Ειδικοτήτων της Τ.Ε.Ε., θα πρέπει να εμπλέκονται και οι παραγωγικοί φορείς όπως Σύνδεσμοι Βιομηχάνων και Βιοτεχνών, Επαγγελματικά Επιμελητήρια κ.ά., ώστε οι Τομείς και οι Ειδικότητες που λειτουργούν στην Τ.Ε.Ε. να είναι συμβατοί με τις αναπτυξιακές ανάγκες της χώρας.

Όμως εκτιμάται ότι και ο κοινωνικός ρόλος της Τεχνικής - Επαγγελματικής εκπαίδευσης είναι εξίσου σημαντικός και υποστηρίζεται ότι, για έναν έφηβο, δεν μπορεί το μοναδικό κριτήριο επιλογής μιας ειδικότητας να είναι οι αναπτυξιακές ανάγκες της χώρας. Χαρακτηριστικά αναφέρει μία σχολιαστής :

[... Το κριτήριο να επιλέξω κάτι: γιατί το αγαπώ, γιατί μου αρέσει, γιατί έχω κλίση και γιατί στο τέλος θα είμαι καλός σε αυτό που κάνω και θα εργάζομαι στην πορεία της ζωής μου ευχάριστα 12 – 14 ώρες ημερησίως ...]

Αυτός ίσως είναι και ο λόγος για το οποίο, ένας άλλος σχολιαστής, προτείνει και τη συμμετοχή κοινωνικών εταίρων (όπως μαθητές, γονείς κλπ) στη διαμόρφωση των ειδικοτήτων της Τ.Ε.Ε.

Από κάποιους εκφράζεται η άποψη ότι η συνεργασία με άλλα Υπουργεία δεν θα πρέπει να καταργεί το Υπουργείο Παιδείας ως βασικό φορέα σχεδίασης και άσκησης εκπαιδευτικής πολιτικής.

Παράλληλα γίνεται αναφορά και σε ζητήματα επαγγελματικών δικαιωμάτων, τα οποία πρέπει να είναι καθορισμένα για όλες τις ειδικότητες, ενώ γίνεται μνεία και στην ανάγκη για νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, ώστε να μην μπορεί να απασχοληθεί κάποιος σε ένα επάγγελμα αν δεν διαθέτει την αντίστοιχη άδεια.

Καταγράφεται επίσης η ανάγκη για εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας που διέπει τον καθορισμό επαγγελματικών δικαιωμάτων, όπου είναι ακόμα σε ισχύ Βασιλικά Διατάγματα. Γίνεται επίσης αναφορά σε στρεβλώσεις και συστήματα αδιαφάνειας στον τρόπο χορήγησης των αδειών άσκησης επαγγέλματος.

ΘΕΜΑ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗΣ :

Ερώτημα 4 : Με ποιους τρόπους πιστεύετε ότι μπορούν να συμβάλλουν οι εκπαιδευτικοί της κάθε ειδικότητας και οι κοινωνικοί εταίροι στην εφαρμογή του θεσμού της πρακτικής άσκησης και της μαθητείας; Σε ποιο βαθμό μπορεί να συμμετέχει στην υλοποίηση αυτών των θεσμών η Τοπική Αυτοδιοίκηση; Θα μπορεί η πρακτική άσκηση ή η μαθητεία να εφαρμόζεται και τους καλοκαιρινούς μήνες; Από ποιους θα ασκείται η εποπτεία εφαρμογής της μαθητείας; Ποια κίνητρα μπορούν να δοθούν στους εργοδότες για να προσφέρουν θέσεις μαθητείας;

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ : 32 σχόλια κατατέθηκαν στο συγκεκριμένο ερώτημα.

<http://www.opengov.gr/yppepth/?p=1007>

Η πρακτική άσκηση θεωρείται από όλους τους σχολιαστές ως βασική προϋπόθεση για την αναβάθμιση της παρεχόμενης Τεχνικής - Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

Σε ό,τι αφορά στην εποπτεία και την αξιολόγηση της πρακτικής άσκησης, αρκετοί σχολιαστές προτείνουν να γίνεται από τους καθηγητές των ειδικοτήτων, κάποιοι άλλοι μόνο από τους εργοδότες, ενώ υπάρχουν και προτάσεις για εποπτεία και αξιολόγηση και από τους δύο.

Σε ό,τι αφορά στην χρονική περίοδο διεξαγωγής της πρακτικής άσκησης οι περισσότερες απόψεις συγκλίνουν στην περίοδο των διακοπών.

Αναπτύσσεται προβληματισμός σχετικά με τα κίνητρα που πρέπει να δοθούν στους μαθητές ώστε να επιδιώκουν τη συμμετοχή τους στην πρακτική άσκηση (*προφανώς οι προβληματισμοί αυτοί προκύπτουν από τον περιορισμένο αριθμό θέσεων πρακτικής άσκησης*). Προτείνεται η πρακτική άσκηση να συνδέεται με το σύστημα πιστωτικών μονάδων, με τις άδειες ασκήσεως επαγγέλματος και με την αναγνώρισή της ως προϋπηρεσία.

Τονίζεται ότι πρέπει να υπάρξει πρόβλεψη για την ασφάλιση των μαθητών κατά ατυχήματος, καθώς επίσης και ειδική μέριμνα για την πρακτική άσκηση των μαθητών νησιωτικών ή δυσπρόσιτων περιοχών.

Θεωρείται αναγκαία η ευαισθητοποίηση των εργοδοτών για την προσφορά θέσεων εργασίας και η παροχή κινήτρων από την πλευρά της Πολιτείας για τον σκοπό αυτό.

Προτείνεται, τα χαρακτηριστικά της πρακτικής άσκησης (όπως διάρκεια, περίοδος εφαρμογής κλπ) να μπορούν να προσαρμόζονται στα δεδομένα της κάθε ειδικότητας, ώστε να παρέχεται σχετική ευελιξία στην εφαρμογή της.

Η ιδέα για πρακτική άσκηση των μαθητών στην τοπική αυτοδιοίκηση ή για κοινωφελείς σκοπούς φαίνεται ότι τυγχάνει ευρύτερης αποδοχής.

Τέλος, για την ανάμιξη των εκπαιδευτικών στις διαδικασίες ανεύρεσης θέσεων μαθητείας, υπάρχουν αντικρουόμενες απόψεις. Ορισμένοι υποστηρίζουν την ενεργό συμμετοχή των εκπαιδευτικών στις διαδικασίες αυτές, ενώ άλλοι διαφωνούν.

ΘΕΜΑ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗΣ :

Ερώτημα 5 : Πιστεύετε ότι ο Σύλλογος Διδασκόντων και ο Διευθυντής του Τεχνολογικού Λυκείου θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να προσκαλούν στο σχολείο εμπειρογνώμονες, επιστήμονες, επαγγελματίες κλπ ή εκπροσώπους φορέων, επιχειρήσεων, οργανισμών κλπ, προκειμένου να συνδράμουν με τις εξειδικευμένες γνώσεις τους στην υποβοήθηση του εκπαιδευτικού έργου;

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ : 62 σχόλια κατατέθηκαν στο συγκεκριμένο ερώτημα.

<http://www.opengov.gr/ypepth/?p=1006>

Η δυνατότητα του Διευθυντή και του Συλλόγου Διδασκόντων να προσκαλούν στο σχολείο εμπειρογνώμονες, επιστήμονες, επαγγελματίες κλπ ή εκπροσώπους φορέων, επιχειρήσεων, οργανισμών κλπ, προκειμένου να συνδράμουν με τις εξειδικευμένες γνώσεις τους στην υποβοήθηση του εκπαιδευτικού έργου, τυγχάνει καθολικής αποδοχής από τους σχολιαστές της συγκεκριμένης ερώτησης.

Η δυνατότητα αυτή κρίνεται πολύ σημαντική γιατί εκτιμάται ότι, πέρα από την συμβολή της στην πληρέστερη εκπαίδευση των μαθητών, συμβάλει και στο άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία. Σε κάποια σχόλια σημειώνεται ότι το άνοιγμα αυτό πρέπει να είναι αμφίδρομο δηλαδή να πραγματοποιούνται και εκπαιδευτικές επισκέψεις, σε επιχειρήσεις, εργοστάσια κλπ.

Τονίζεται βέβαια ότι δεν θα πρέπει να γίνεται κατάχρηση αυτής της δυνατότητας, ώστε να αποβαίνει σε βάρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Πριν από τέτοιου είδους επισκέψεις οι μαθητές θα πρέπει να έχουν ολοκληρώσει την επεξεργασία των σχετιζόμενων γνωστικών αντικειμένων, για να μπορέσουν προφανώς να κατανοήσουν περισσότερα. Θα πρέπει επίσης, οι μαθητές να συντάσσουν εκθέσεις αναφορικά με τα θέματα που τους παρουσιάζονται.

Αυτού του είδους οι δραστηριότητες να μπορούν να συνδέονται και με το σύστημα πιστωτικών μονάδων.

Θεωρείται σημαντικό, τα άτομα που επισκέπτονται τα σχολεία, να είναι αναγνωρισμένου κύρους και καταξιωμένοι στον τομέα απασχόλησής τους.

Θα πρέπει επίσης να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή ώστε, τέτοιου είδους χρήσιμες επαφές, να μην τυγχάνουν εκμετάλλευσης από ορισμένους. Παραθέτονται κάποια σχετικά σχόλια :

[Είναι καλή κίνηση αλλά να ΜΗΝ προβλέπεται πληρωμή κανενός επαγγελματία ώστε να αποφευχθεί η λογική του ρουσφετιού και της αλληλοεξυπηρέτησης ...]

[Σαφώς πρέπει να συμβαίνει, αρκεί όμως να μη γίνει αυτό προς όφελος ορισμένων ιδιωτών που θα θελήσουν να εκμεταλλευτούν αυτές τις καταστάσεις για διαφήμιση προϊόντων η υπηρεσιών που προσφέρουν.]

Προτείνεται επίσης θέσπιση κινήτρων για τις επιχειρήσεις που θα ήθελαν να συνδράμουν με την διάθεση στελεχών τους. Παραθέτουμε μια σχετική πρόταση :

[... Ίσως καλή κίνηση θα ήταν η χορήγηση του δικαιώματος χρησιμοποίησης κάποιου κοινού για όλη τη χώρα λογοτύπου το οποίο θα χορηγούσε το υπουργείο και το οποίο θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει η επιχείρηση η οποία έχει συμμετάσχει σε κάποια παρουσίαση εξειδικευμένου θέματος στο σχολείο. Με αυτό τον τρόπο θα ανέβαινε το κοινωνικό κύρος της επιχείρησης – εταιρίας που θα συμμετείχε ΧΩΡΙΣ ΠΛΗΡΩΜΗ ...]

ΘΕΜΑ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗΣ :

Ερώτημα 6 : Εκτός από τις τακτικές επιμορφώσεις, με ποιούς άλλους τρόπους θα μπορούσαν οι εκπαιδευτικοί των διαφόρων ειδικοτήτων, να διατηρούν την επαφή τους με τις εξελίξεις στον επαγγελματικό τους τομέα;

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ : 58 σχόλια κατατέθηκαν στο συγκεκριμένο ερώτημα.

<http://www.opengov.gr/ypepth/?p=1005>

Σε όλα σχεδόν τα σχόλια επιβεβαιώνεται η ανάγκη για περιοδική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, σε επαγγελματικούς τομείς των ειδικοτήτων τους. Η αναγκαιότητα αυτή αποδίδεται στη φύση των ειδικοτήτων της Τεχνικής - Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, οι οποίες παρουσιάζουν έντονη εξελικτική τάση.

Για τις επιμορφώσεις που πραγματοποιήθηκαν στο παρελθόν εκφράζονται κάποια παράπονα σχετικά με το επίπεδο γνώσεων των επιμορφωτών και προτείνεται, για το μέλλον, οι επιμορφωτές να είναι ειδικοί επιστήμονες ή τεχνικοί με επάρκεια θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων, στο αντικείμενο της επιμόρφωσης. Διατυπώνεται επίσης η άποψη ότι οι επιμορφώσεις θα πρέπει να έχουν αποκλειστικό σκοπό την παροχή σύγχρονων γνώσεων και δεξιοτήτων. Χαρακτηριστικό είναι το σχόλιο :

[... Ελάχιστες επιμορφώσεις σχεδιασμένες κεντρικά και με κύριο αντικείμενο τις νέες τεχνολογίες. Στις επιμορφώσεις αυτές συνήθως υπήρχε αμοιβή γιατί τα κονδύλια προέρχονταν από Ευρωπαϊκά Προγράμματα. Επίσης υπήρχε κίνητρο μορίων (για διοικητική θέση) με αποτέλεσμα να «πέφτουν πάνω» μεγάλος αριθμός διευθυντών εν' ενεργεία αλλά και συναδέλφων με βλέψεις σε διοικητικές θέσεις. Ποιο ήταν το αποτέλεσμα; Το μεγαλύτερο ποσοστό των συναδέλφων αιτούνταν να συμμετάσχει στα προγράμματα αυτά αποκλειστικά και μόνο για την αμοιβή ή τα μόρια. Σε ελάχιστες εξαιρέσεις γίνονταν έλεγχος του αποτελέσματος της επιμόρφωσης ...]

Προτείνεται επίσης η εφαρμογή νέων μεταπτυχιακών προγραμμάτων για εκπαιδευτικούς του Δημοσίου, από το ΕΑΠ, ώστε να μην απαιτούνται εκπαιδευτικές άδειες.

Εκτιμάται ότι, παράλληλα με τα προγράμματα επιμόρφωσης, η ύπαρξη μιας ιστοσελίδας η οποία θα προσφέρει επιπλέον γνώσεις και πληροφορίες για κάθε ειδικότητα, θα ενημερώνει για τις εξελίξεις και θα παρέχει δυνατότητες e-Learning στους εκπαιδευτικούς, θα είναι πολύ χρήσιμη.

Σχετικά με το βασικό ερώτημα, η πλειοψηφία των σχολιαστών συγκλίνει στην άποψη ότι, παράλληλα με τις τακτικές επιμορφώσεις, ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για να παρακολουθούν οι εκπαιδευτικοί, τις εξελίξεις στην ειδικότητά τους είναι η δυνατότητα απασχόλησής τους στον αντίστοιχο επαγγελματικό τομέα.

Σε αυτή την άποψη υπάρχουν δύο διαφορετικές προσεγγίσεις :

- α. Δυνατότητα απασχόλησης των εκπαιδευτικών και στην ελεύθερη αγορά, παράλληλα με το εκπαιδευτικό τους έργο.
- β. Δυνατότητα περιοδικής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών στην ελεύθερη αγορά, με αποκλειστικό σκοπό την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων.

Για την περίπτωση (α) διατυπώνονται οι απόψεις :

- Οι εκπαιδευτικοί να έχουν τη δυνατότητα απασχόλησης στην ελεύθερη αγορά, σε επαγγελματικό τομέα της ειδικότητάς τους χωρίς περιορισμούς.
- Οι εκπαιδευτικοί να έχουν τη δυνατότητα part time απασχόλησης στην ελεύθερη αγορά, σε επαγγελματικό τομέα της ειδικότητάς τους, κατόπιν αδείας και με προϋποθέσεις.

Φαίνεται ότι αυτού του είδους οι προτάσεις συνδέονται και με την αύξηση του εισοδήματος του εκπαιδευτικού, αλλά και με την κάλυψη δεύτερης θέσης εργασίας, από το ίδιο άτομο.

Σε κάποιο σχόλιο διατυπώνονται επιφυλάξεις για τέτοιου είδους δυνατότητες :

[... Θέλει όμως προσοχή γιατί υπάρχει κίνδυνος να εξελιχτεί ο ρόλος του εκπαιδευτικού σε πάρεργο.]

Σε άλλο σχόλιο, η δυνατότητα παράλληλης εργασίας, στην ελεύθερη αγορά, συνδέεται με την αξιολόγηση γνώσεων και ικανοτήτων.

[... Πιστεύω ότι οι καθηγητές τεχνολογικής εκπαίδευσης θα πρέπει, αφενός να αμείβονται για τις γνώσεις τους και αφετέρου να μπορούν να διατηρούν την επαφή τους με την αγορά και τις εξελίξεις. Εννοείται βέβαια πως απαραίτητη προϋπόθεση για να διδάσκουν θα πρέπει να είναι η αξιολόγηση, τόσο των επιστημονικών όσο και των παιδαγωγικών τους ικανοτήτων.]

Για την περίπτωση (β) διατυπώνονται οι απόψεις :

- Περιοδικά (π.χ. κάθε 2 χρόνια) ο εκπαιδευτικός να μπορεί να εξασφαλίζει άδεια επιμόρφωσης στην ελεύθερη αγορά, στον επαγγελματικό τομέα της ειδικότητάς του.
- Η άδεια αυτή να δίδεται για τις περιόδους που τα σχολεία είναι κλειστά, λόγω διακοπών.
- Η άδεια αυτή να δίδεται για επιμόρφωση που θα πραγματοποιείται παράλληλα με τις διδακτικές υποχρεώσεις του εκπαιδευτικού και να έχει συγκεκριμένη διάρκεια.
- Η εφαρμογή αυτών των προγραμμάτων επιμόρφωσης να γίνεται με ανοιχτή πρόσκληση που θα απευθύνεται στους επιχειρηματίες.